KULTURSTYRELSEN

SBS Radio
H.C. Andersens Boulevard 1
1553 København V

Att.: Anne Schyum

Radio- og tv-nævnet

21. marts 2013

Sagsnr: 2012-017748

Henrik Bang Nielsen
Chefkonsulent, cand.jur.

hbn@kulturstyrelsen.dk

Direkte tlf.: 3373 3361

Klage over reklamer for 3F sendt på NOVA fm og på Radio 100

Henrik Jørgensen har den 15. august 2012 indgivet klage til Radio- og tv-nævnet over en radioreklame for fagforeningen 3F sendt på NOVA fm og Radio 100 den 15. august 2012 kl. ca. 10.00. Nævnet har forstået klagen således, at der klages over, at 3F uberettiget fremhæver sig selv som bedre end andre fagforeninger ved at anføre, at andre fagforeninger ikke udfører deres arbejde godt nok og på lovlig vis, samt ved at tale nedladende om andre fagforeninger.

Beskrivelse

NOVA fm og Radio 100 ved advokat Jan Christensen har som bilag til høringssvar af 3. september 2012 fremsendt Radio- og tv-nævnet en fil med den påklagede radioreklame. Reklamen har en varighed af 30 sekunder og fremstår som en karikeret dialog mellem en medarbejder og en leder i forbindelse med lønforhandling.

Reklamen indledes med følgende speak:

"Har I hørt den om tjeneren på restauranten. Chefen beslutter sig lige pludselig for at tegne overenskomst med en billigere fagforening"

Så følger denne speak:

"Ja, før fik du 140 kr. i timen, men jeg har forhandlet med den nye fagforening, så nu får du kun 110"

I forlængelse heraf kommer følgende speak:

"Men det er jo 30 kr. mindre i timen"

Herefter følger denne speak:

"Ja, men du har sgu ikke længere ret til mere, det er nemlig mig, der bestemmer"

Reklamen afsluttes med denne speak:

"*Du skal ikke sætte hvem som helst til at forhandle din løn, en billigere fagforening kan ende med at koste dig dyrt. Læs mere om rigtige overenskomster på 3F.dk"*

Høringssvar

NOVA fm og Radio 100

NOVA fm og Radio 100 ved advokat Jan Christiansen har i sit høringssvar af 3. september 2012 anført, at teksten i det pågældende spot på ingen måde sviner andre firmaer til, og at reklamespottet efter Nova FM's og Radio 100's opfattelse fuldt ud er i overensstemmelse med reklamebekendtgørelsen og markedsføringslovens bestemmelser.

Forbrugerombudsmanden

I henhold til § 38, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 864 af 23. august 2012, indhenter Radio- og tv-nævnet en udtalelse fra Forbrugerombudsmanden i sager af forbrugerretlig relevans, forinden afgørelse træffes.

Forbrugerombudsmanden har i udtalelse af 19. september 2012 anført følgende:

"…

Markedsføringsloven finder anvendelse på privat erhvervsvirksomhed samt på offentlig virksomhed, i det omfang der udbydes varer og tjenesteydelser på markedet, jf. markedsføringslovens § 2, stk. 1. Loven finder således anvendelse på aktiviteter, der har erhvervsmæssig karakter. Faglige foreningers hvervningsaktiviteter og øvrige medlemsforhold af ren faglig karakter betragtes som udgangspunkt ikke som en erhvervsmæssig aktivitet omfattet af markedsføringsloven.

Markedsføringslovens § 2, stk.1, har følgende ordlyd:

"Loven finder anvendelse på privat erhvervsvirksomhed samt på offentlig virksomhed, i det omfang der udbydes varer og tjenesteydelser på markedet."

Vi kan endvidere oplyse, at Sø - og Handelsretten den 22. november 2011, (V-29-11), har afsagt en dom angående en annonce for Det Faglige Hus, som var indrykket i en gratis avis. Annoncen var en hvervekampagne for fagforeningsdelen i Det Faglige Hus.

Retten udtalte bl.a.:

"Uanset det konkurrencemæssige element i kampagnen kan sådanne hvervningsaktiviteter foretaget af en fagforening ikke karakteriseres som erhvervsmæssig virksomhed, hvorfor hverken markedsføringsloven eller varemærkeloven finder anvendelse på forholdet."

Sø - og Handelsretten frifandt Det Faglige Hus for at have overtrådt markedsføringsloven og varemærkeloven.

Ovennævnte dom kan læses her:

http://domstol.fel.tangora.com/ref.aspx?s=-300011&id=14599&pageid=16692

På det foreliggende grundlag er det vores opfattelse, at radioreklamerne for 3F er hvervningsaktiviteter, og at markedsføringsloven derfor ikke finder anvendelse.

…"

Klager

Nævnet har ved mail af 21. januar 2013 spurgt klager, om klagen også vedrører udsagnet om, at en lønnedgang på 30 kr. i timen er usandfærdigt og har anmodet om at få uddybet, hvad dette i givet fald bygger på. Nævnet har ikke modtaget svar herpå.

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 2, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (radio- og fjernsynsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, på sit møde den 18. marts 2013 behandlet sagen og skal udtale:

Nævnet har forstået klagen således, at der klages over, at 3F uberettiget fremhæver sig selv som bedre end andre fagforeninger ved at anføre, at andre fagforeninger ikke udfører deres arbejde godt nok og på lovlig vis og ved at tale nedladende om andre fagforeninger.

Det fremgår af radio- og fjernsynslovens § 76, stk. 3, at i fjernsyn må der ikke udsendes reklamer for arbejdsgiverorganisationer, fagforeninger, religiøse bevægelser, politiske partier, politiske bevægelser samt valgte medlemmer eller opstillede kandidater til politiske forsamlinger. Tilsvarende forbud gælder imidlertid ikke for reklamer for fagforeninger i radioen.

I henhold til § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 864 af 23. august 2012 (herefter kaldet bekendtgørelsen), skal reklamer i radio og fjernsyn, som al anden reklame, være lovlig, sømmelig, hæderlig og sandfærdig og være udformet med behørig social ansvarsfølelse. Af bekendtgørelsens § 8, stk. 2, fremgår det, at reklamer skal være i overensstemmelse med markedsføringsloven og i øvrigt respektere alment accepterede reklameetiske normer.

De kriterier, der indgår i bekendtgørelsens § 8 vedrørende sømmelighed og behørig social ansvarsfølelse, er elastiske begreber, der skal anvendes med behørig hensyntagen til den kommercielle ytringsfrihed.

Reklamen for 3F vedrører en fingeret lønforhandling mellem en medarbejder og en leder, og i reklamen indgår bl.a. speaken *"Du skal ikke sætte hvem som helst til at forhandle din løn, en billigere fagforening kan ende med at koste dig dyrt. Læs mere om rigtige overenskomster på 3F.dk."*

Nævnet finder, at der i reklamen ikke på utilbørlig vis forekommer nedsættende udtalelser om andre fagforeninger. Nævnet har herved lagt vægt på, at reklamen i sin speak er mere generel i sin omtale af fagforeninger i almindelighed, og at den har en vis humoristisk og karikerende karakter, herunder på grund af tonen i reklamen.

Således som klagen foreligger finder nævnet, at reklamen ingen verbale eller lydmæssige elementer og virkemidler indeholder, der kan betegnes som usømmelige, ulovlige eller usandfærdige som anført i reklamebekendtgørelsens § 8, stk. 1.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Radioreklamen for fagforeningen 3F sendt på NOVA fm og Radio 100 den 15. august 2012 kl. ca. 10.00 er ikke i strid med § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 864 af 23. august 2012.

Mads Bryde Andersen
formand

/Henrik Bang Nielsen
nævnssekretær

Kopi sendt til:
Klager, Henrik Jørgensen
Advokat Jan Christensen
Fagforeningen 3F